

**schakel naar
sociaal resultaat**

REACTIE OP ALGEMENE MAATREGEL VAN BESTUUR OMTRENT ALGEMENE TOEGANKELIJKHEID VOOR MENSEN MET EEN BEPERKING

Waar een wet de hoofdlijnen van een onderwerp behandelt, geeft een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) de mogelijkheid verdere invulling hieraan te geven. De AMvB Toegankelijkheid zou dan ook nadere invulling moeten geven aan artikel 2a van de Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte (Wgbh/cz).

Deze AMvB is mede resultaat van het amendement Van Dijk waarin wordt gesteld dat toegankelijkheid normaal moet worden en ontoegankelijkheid de uitzondering. Met de huidige invulling van de AMvB blijft toegankelijkheid te veel een vrijblijvendheid en daardoor meer uitzondering dan regel. Dit in tegenstelling tot de ambitie waarmee het amendement van Otwin van Dijk destijds is aangenomen. Hieronder volgt onze argumentatie.

In de AMvB lezen we begrippen als "eenvoudige aard, onevenredige belasting, weinig ingrijpende wijze, zonder of weinig kosten". Deze zijn dusdanig vrij interpreteerbaar, dat zij geen nadere invulling geven aan de bovenliggende wet. Ze bieden een grote mate van vrijblijvendheid, in tegenstelling tot hetgeen beoogd is met de wet.

In de maatregel ontbreekt bovendien het begrip 'moeten'. De AMvB vormt daarmee geen stevige basis om de algemene toegankelijkheid van Nederland daadwerkelijk te verbeteren. Er wordt beroep gedaan op de zelfregulering vanuit de samenleving. Dit terwijl we weten dat juist deze vrijblijvendheid ervoor gezorgd heeft dat toegankelijkheid al jaren slechts een kwestie van goodwill van intrinsiek gemotiveerde organisaties is.

Dat stadium van vrijblijvendheid is naar onze mening voorbij. Een duidelijke mate van verplichting is nodig om eenieder zover te krijgen hun bijdrage te leveren aan een toegankelijke samenleving.

Daarnaast ontbreekt in de AMvB iedere normering of verwijzing hiernaar. Hierbij zouden we een voorbeeld kunnen nemen aan de Verenigde Staten, waar in de wetgeving (American Disability Act) de uitvoeringsstandaarden zijn opgenomen. (2010 ADA Standards for Accessible Design).

Wij pleiten niet voor het opnemen van maten en meters in de AMvB, aangezien de eisen en mogelijkheden met betrekking tot toegankelijkheid voortdurend aan verandering en innovatie onderhevig zijn. Maar we kennen in Nederland verschillende goede en breed geaccepteerde normeringen en keurmerken, zoals het Handboek voor Toegankelijkheid, het ITS, ontwerprichtlijnen voor gids- en geleidelijnen, richtlijnen voor toegankelijke websites, enzovoort.

In de AMvB moet het voldoen aan een geaccepteerde norm als standaard gelden. In (de toelichting van) de AMvB kunnen normeringen als voorbeeld gesteld worden.

Afwijkingen zijn slechts toegestaan wanneer afdoende onderbouwd is van welke norm afgeweken wordt én er gemotiveerd kan worden waarom de afwijking noodzakelijk is. Hierbij kan teruggevallen worden op motivaties zoals vermeld in artikel 3. Aandachtspunt hierbij is wel op welke wijze de onderbouwingen getoetst worden.

Bovenstaande formulering verplicht om in alle situaties toegankelijkheid niet bij voorbaat te benaderen als onmogelijkheid, maar te kijken wat er wél mogelijk is. Dit doet recht aan het uitgangspunt dat toegankelijkheid normaal is en ontoegankelijkheid de uitzondering.

Een dergelijke aanpak zorgt er meteen voor dat de AMvB onderscheid maakt tussen bestaande en nieuwe situaties. Bij bestaande situaties kan het acceptabel zijn om voorzieningen van eenvoudige aard te treffen.

In nieuwe situaties horen criteria als "aanpassingen van eenvoudige aard of zonder of met weinig kosten" niet thuis. Hier dient toegankelijkheid gewoonweg het uitgangspunt te zijn. Dit is noodzakelijk om écht werk te maken van de veranderende 'mindset'. Alleen op deze manier is op termijn sprake van een geleidelijke toename van de algemene toegankelijkheid.

In artikel 3 wordt een aantal mogelijke factoren benoemd die een rol spelen bij de beoordeling of er sprake is van een onevenredige belasting. In sub b wordt daarbij ook de frequentie van gebruik door mensen met een beperking aangehaald. Zeker in nieuwe situaties mag dit geen rol spelen. Volgens de grondwet is uitsluiting niet toegestaan, zelfs niet als 'het er maar één is'. Ook wordt de levensduur van een voorziening als factor genoemd. Waar het 'resterende levensduur' betreft is dit nog te verdedigen. Maar bij nieuwe tijdelijke voorzieningen (zoals bijvoorbeeld evenementen) dient toegankelijkheid onverminderd een onderwerp te zijn.

Zet is een maatschappelijke organisatie in het sociale domein en expertisecentrum op het gebied van integrale toegankelijkheid (fysiek, sociaal en informatievoorziening). Al meer dan tien jaar zetten wij ons in voor een toegankelijke en inclusieve samenleving.

We helpen overheden met inclusief beleid en we geven bouwkundig advies aan overheden en particulieren. Op grond van onze eigen ervaring en op grond van signalen van gebruikers constateren wij dat de toegankelijkheid van gebouwen en de gebouwde omgeving jaren aanhoudend tekort schiet. Een vrijblijvend beroep op de goede wil van ondernemers en exploitanten heeft daarin de achterliggende jaren geen verandering gebracht. Maar ook overheden hebben moeite écht invulling te geven aan toegankelijkheid. Mensen met een beperking hebben daar in het dagelijkse verkeer last van. Ze zijn terecht verontwaardigd als zij op deze wijze worden buitengesloten van voorzieningen en dienstverlening.

Vanuit Zet doen wij daarom een dringend beroep om de mate van vrijblijvendheid van de AMvB aan te passen.

We vertrouwen erop dat de AMvB, op basis van input van de internetconsultatie, verder wordt aangescherpt, zodat deze daadwerkelijk een handvat vormt om te komen tot een toegankelijke en inclusieve samenleving.

Stichting Zet
Tilburg, 4 november 2016